

Ministerieel besluit houdende bescherming als monument van Domein Cabour te De Panne

DE VLAAMSE MINISTER VAN BESTUURSZAKEN, BINNENLANDS BESTUUR, INBURGERING, TOERISME EN VLAAMSE RAND

Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, gewijzigd bij bijzondere wet van 8 augustus 1988, inzonderheid artikel 6, § 1, 1, 7 ;

Gelet op het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001, 21 november 2003, 30 april 2004, 10 maart 2006 en 27 maart 2009;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 13 juli 2009 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse Regering, gewijzigd bij besluit van de Vlaamse Regering van 24 juli 2009;

Gelet op het ministerieel besluit van 05 juni 2009 houdende vaststelling van een ontwerp van lijst van als monument te beschermen Domein Cabour te De Panne;

Gelet op de behandeling van de uitgebrachte adviezen en ingediende bezwaren door het agentschap Ruimte en Erfgoed, afdeling West-Vlaanderen op datum van 21 december 2009, zoals voorgelegd aan de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen;

Gelet op het advies van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen van 4 februari 2010,

BESLUIT :

Artikel 1. Wordt beschermd, overeenkomstig de bepalingen van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001, 21 november 2003, 30 april 2004, 10 maart 2006 en 27 maart 2009:

1° Wegens de historische, industrieel-archeologische en wetenschappelijke waarde:
- als monument:

Domein Cabour begrensd door de Cabourweg, Moeresteenweg, Woestijnstraat, Veldstraat en Maerestraat, gelegen te
De Panne (Adinkerke), Cabourweg ; Maerestraat ; Moeresteenweg ; Veldstraat ;
Woestijnstraat ;
bekend ten kadaster:

De Panne, 3e afdeling, sectie D, perceelnummer(s) 1044V15, 1044W15, 236Y4(DEEL), 237B24, 237C24(DEEL), 243A, 243B, 244, 245H, 245K, 246(DEEL), 247, 248G2, 250D3, 264, 265(DEEL), 275(DEEL), 276, 277, 278(DEEL), 279B, 280, 285A, 286, 287E, 288, 290A, 291D, 291E, 292, 293, 294, 295(DEEL), 304A(DEEL), 307A(DEEL), 308, 324, 325, 326, 327A, 328, 329B, 329C.

Art. 2. Het algemeen belang dat de bescherming verantwoordt, wordt door het gezamenlijk voorkomen en de onderlinge samenhang van de volgende intrinsieke waarden gemotiveerd:

de wetenschappelijke waarde :

De Cabourduinen deeluitmakend van de binnenduinen van Adinkerke-Ghyvelde zijn gevormd op een oude strandwal omstreeks 3.300 jaar geleden.

Het betreft het oudste duingebied van de Belgische kust met een unieke en specifieke bodemkundige en geologische terreinopbouw welke een grote rijkdom aan wetenschappelijke informatiewaarde biedt en een baken vormt voor de reconstructie en datering van de ontstaan- en ontginningsgeschiedenis van de kustvlakte in het algemeen.

De wetenschappelijke waarde van het gebied wordt bijkomend in grote mate bepaald door de specifieke bouwtechniek en typologie van de militaire verdedigingsstructuren van de beide wereldoorlogen en van het eerste militaire waterwinningssysteem welke aan de basis lag van de na-oorlogse waterwinning en de oprichting van het ontzierungsstation tijdens het interbellum.

de historische waarde:

Het algemeen belang van de historische waarde van het Domein Cabour wordt enerzijds bepaald door de bijzondere occupatiegeschiedenis van het gebied en anderzijds door de militair- en architectuur-historische waarde van de goed bewaarde relictten van de verdedigingsstructuren uit de Eerste en Tweede Wereldoorlog evenals de goed bewaarde relictten van het militair hospitaal en van de eerste militaire waterwinning in het gebied aangelegd door het Belgisch leger in 1917.

Door de goede bewaringstoestand en de volledigheid van deze relictten is de documentaire waarde van dit gebied bijzonder hoog.

De bijzondere occupatiegeschiedenis van het domein Cabour is onlosmakelijk verbonden aan de unieke ontstaansgeschiedenis van dit gebied en wordt gekenmerkt door een vrij continue occupatie sinds de Romeinse tijd tot begin 19de eeuw als jacht- en weidegebied en door het voorkomen van relictten van oude bewoning , het 12de-eeuwse weggennet en het historisch grondgebruik.

Het gebied herbergt tevens nog goed herkenbare relictten van het in 1908 opgerichte kasteeldomein Cabour, zijnde toegangsdreef en paden, kasteelvijver, genivelleerde percelen van voormalige rozen- en groentetuin, en de restanten van bouwwerken van het kasteel (halfondergrondse kelders).

Het algemeen belang van de militair- en architectuur-historische waarde wordt bepaald door het voorkomen van goed bewaarde restanten van het verdedigingsstelsel uit de Eerste Wereldoorlog omvattende een volledige sequentie van een loopgrachtenverdedigingslijn bestaande uit een loopgrachtenstelsel met zones voor prikkeldraadversperring, een spitsgracht, verhoogde loopgraven, verbindingloopgraven, bunkers en kanonstellingen ten behoeve van luchtafweergeschut.

De bunkers gebouwd op de gevechtloopgracht evenals de manschapsbunkers van het militair hospitaal zijn voor de bunkerbouw uniek door hun type en opbouw.

Het geheel vormt het enig volledig bewaard gebleven loopgrachtencomplex uit de Eerste Wereldoorlog op Vlaams grondgebied.

Van de inrichting van een militair hospitaal in 1915 in en rond het nu verdwenen kasteel Cabour resten op het terrein de duidelijk zichtbare terreinnivellaties rond de kasteelvijver voor de oprichting van 22 houten barakken van het militair hospitaal, de bewaard gebleven noordelijke hoofdtoegang van het domein met wachthuisje van de Eerste Wereldoorlog, twee in opstand bewaard gebleven manschapsbunkers en een losplaats.

De aanleg van de Veldstraat en de Cabourweg, zijnde respectievelijk de noordelijke en zuidelijke begrenzing van het gebied, evenals de centrale toegangsdreef in het domein kwamen in de Eerste Wereldoorlog tot stand.

In het domein komen goed bewaarde resten voor van het eerste waterwinningssysteem aangelegd door de Belgische eenheden tijdens de Eerste Wereldoorlog; het betreft collectorputten, overdekte en open waterreservoirs en gebouwen, die vermoedelijk fungeerden als pompgebouw of opslagplaats. Deze restanten hebben een belangrijke historische contextwaarde, temeer ze aan de basis lagen van een decennialang gebruik van het domein als waterwinningsgebied. Het leidde tot de oprichting van o.m. een ontijzeringsstation tijdens het interbellum.

De relictten van de verdedigingsstructuur uit de Tweede Wereldoorlog betreft een schietstand en een granaatstand welke deel uitmaken van de inrichting van de Veldbatterij Schlieffen ('Stützpunkt Oostende West) in de duinen van Cabour, die een onderdeel vormde van de Altantikwall.

de industrieel-archeologische waarde :

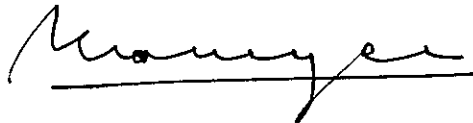
Het algemeen belang van de industrieel-archeologische waarde wordt bepaald door het voorkomen van een ontijzeringsstation, dat na de Eerste Wereldoorlog werd opgericht op het domein Cabour, uitgerust met een voor die tijd revolutionair procédé van openluchtspoeiers en automatische filterdruk. De gebouwen van dit waterwinningssysteem, met bijhorende installaties, zijn vrij volledig bewaard gebleven. Zowel het gebouw met zuigputten en distributiepomp, het eigenlijke ontijzeringsstation met elektrische pompen, de reinwaterkelders als de elektriciteitscabine hebben, als materiële getuigen van een belangrijke fase in de evolutie van de waterwinning en -behandelingstechnologie, een belangrijke industrieel-archeologische waarde.

Art. 3. Met het oog op de bescherming zijn van toepassing:

De beschikkingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 november 1993 tot bepaling van de algemene voorschriften inzake instandhouding en onderhoud van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de besluiten van de Vlaamse Regering van 23 juni 2006 en 5 juni 2009 (Belgisch Staatsblad 10 maart 1994, 22 augustus 2006 en 18 september 2009).

Brussel, 21-06-2010

Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering,
Toerisme en Vlaamse Rand

Geert BOURGEOIS